

Seznámení s logopedickou pomůckou

SMARTMOUTH®

Originální logopedická pomůcka Smart Mouth je pohyblivý model dutiny ústní, který umožňuje hlavně dětem názorně ukázat a vyzkoušet si polohy a pohyby jazyka potřebné především pro artikulaci jednotlivých hlásek. Hravý vzhled pomůcky pomáhá u dětí podnítit zájem a udržet jejich pozornost. Do celého cvičení vnáší zábavný prvek přispívající k motivaci a chuti trénovat, což jsou důležité faktory zvyšující úspěšnost terapie.

V poslední době, v souvislosti s karanténními opatřeními vyvolanými nebezpečím nákazy koronavirem, se používání „náhradních mluvidel“ logopedické pomůcky jeví jako velmi výhodný a ochranný prostředek pro logopedy, kteří nemusí ve zvýšené míře používat vlastní mluvní orgány a vystavovat se tak nebezpečí přímé nákazy zblízka anebo mohou pomůcku používat při videoterapiích pro větší názornost.

Prvotní nápad, motivace, vizualizace a realizace

Klinická logopedie je obor, jenž se stále rozvíjí, reaguje na aktuální potřeby pacientů každého věku a na nové poznatky v oblasti narušení komunikačních schopností. Většinu klientely tvoří děti, které je třeba zaujmout, motivovat a co nejvíce názorně a multisenzoriálně jim vysvětlit, jakým způsobem pracuje mluvní aparát.

Během své dlouholeté praxe jsem neustále narážela na nedostatečnost demonstrací motorických, izometrických a artikulačních dovedností prostřednictvím vlastních mluvidel. Pro pochopení a utvoření přesné představy správného polohování a postavení jazyka vůči zubům, hornímu patru a spodině dutiny ústní jsem spatřovala nutnost vytvoření pohyblivého modelu ústní dutiny, který by nebyl přesnou napodobeninou lidských mluvidel, neboť by nepůsobil lákavě a hravě. Bylo by také složité sestavit čelistní kloub, který by měl splňovat svou funkci u lehké, příjemné pomůcky, s níž budou děti i dospělí rádi pracovat.

Dalším důvodem byla neznalost dětí ohledně vlastních mluvidel, často nevěděly, co vlastně ve své pusince mají, co se v ní děje a nedokázaly se v ní orientovat. Motivací pro mne byl i plastový model čelisti s chrupem, jaký používají stomatologové a dentální hygienistky. Při návštěvách ve stomatologické ordinaci se mi nikdy nestalo, že by mi zubní lékař nebo dentální hygienistka cokoli ukazovali na své dentici. Vždy mají k dispozici tento plastový model, na němž vysvětlují názorně např. budoucí zákrok či vhodnou péči o chrup pacienta.

Tento sofistikovaný způsob práce mne utvrdil v tom, že cesta k vytvoření pohyblivého modelu ústní dutiny pro logopedy by měla posunout obor na vyšší úroveň, rozšířit a zkvalitnit možnosti práce s logopedickými pacienty a jejich rodinnými příslušníky a v neposlední řadě dokonce zkrátit celkovou péči o tyto pacienty, což se v mé praxi již za tu krátkou dobu, co Smart Mouth používám, potvrdilo.

Použití

Pohyblivý model dutiny ústní je jako logopedická pomůcka využitelný při seznámení a uvědomění si obsahu mluvidel u nejmenších dětí, při výuce a cvičení oromotorických dovedností, správné výslovnosti, polykání, demonstraci správné klidové polohy jazyka a při ukázce správného provedení stimulací jazyka u pacientů každého věku. Napomáhá pochopení výkladu logopeda a zejména u dětí k upoutání a udržení jejich pozornosti, kde výklad s demonstrací vykazují hravou formu. Pohyblivý model dutiny ústní výborně funguje i při koordinaci pohybů dominantní ruky a jazyka, čímž zlepšuje spolupráci obou mozkových hemisfér.

Dítě si vyzkouší správné polohování či pohyb jazyka pomocí ruky v dutém jazyku pomůcky, kde mu můžeme pomoci s přesným provedením polohy nebo pohybu vedením jazyka. Poté postupně zkouší totéž se svým jazýčkem, přičemž má stálou možnost multisenzoriálního srovnání, jednak vizuálního (k dispozici je vždy zrcadlo) a sluchového, kdy mu vysvětlují, co se přesně děje a co je nutno ještě vylepšit a jednak pracuje s polohocitem a pohybocitem v dominantní ruce a ve svém jazýčku.

Smart Mouth je určen pro terapie v logopedických ordinacích, zdravotnických zařízeních kde je nutno demonstrovat práci orofaciálního systému, dále pro školská zařízení, mateřské školy, základní školy, speciální školy s logopedickou péčí, speciálně pedagogická centra, včetně center pro děti s PAS, CTA či sociální zařízení se zaměřením na logopedickou prevenci a péči, atd. Smart Mouth vypadá vesele, je příjemný na dotek a poskytuje širokou škálu možností skutečně názorné a zábavné prezentace poloh a tvarování jazyka v ústní dutině. Děti začaly této logopedické pomůcce říkat Smartík.

Vlastní výrobek

Smart Mouth je vyroben z pěnového materiálu, kdy automatické rozevírání čelistí je zajištěno pomocí plastových pružných členů a stupeň rozevření určuje stavitelné aretační zařízení v podobě ohebného vlákna a kotevních háčků. Vnější háček (blíže zubům) je určen k aretaci uzavřené polohy, vhodné pro skladování. Vnitřní háček je určen k aretaci pro otevřenou polohu, vhodnou ke cvičení. V zadní části modelu je uchycen suchými zipy textilní límec jazyka, kdy jazyk je vytvořen jako dutý, pružný a ohebný textilní rukáv, vpředu uzavřený, vzadu otevřený, do něhož vkládá logoped nebo pacient či dítě za dozoru logopeda ruku (podobně jako do maňásky) a jehož průměr odpovídá velikosti ruky člověka.

Rozměry: délka 23 cm, šířka 16 cm, výška ve skladovatelné poloze 16 cm, v otevřené poloze vhodné pro přímou práci cca 21 cm.

Smart Mouth není hračkou, ale logopedickou pomůckou určenou výlučně k jejímu použití pro účel, pro který je určena, logopedem, či jinou dospělou osobou, a to pouze vždy za jejich přítomnosti. Smart Mouth je chráněn užitným vzorem vedeným pod č. PUV 2019-36736 a má registrovanou ochrannou známku Evropské unie č. 018179465. Smart Mouth je zakázkový český výrobek s limitovaným množstvím kusů s ruční kompletací, materiály pochází z EU.